

HOTĂRÎRE
pentru aprobarea Regulamentului cu privire la momentul de
expertizare a condițiilor de muncă.

nr. 161 din 31.03.93

Monitor nr.3/89 din 30.03.1993

* * *

Întru îndeplinirea hotărîrii Guvernului Republicii Moldova [din 15 decembrie 1992 nr.820](#) “Cu privire la constituirea expertizei de Stat a Condițiilor de Muncă a Republicii Moldova în cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Guvernul Republicii Moldova

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la modul de expertiză a condițiilor de muncă (se anexează).

2. Expertiza de Stat a Condițiilor de Muncă a Republicii Moldova în scopul perfecționării Regulamentului menționat, poate elabora și aproba metodologii pentru realizarea unor genuri aparte de expertiză a condițiilor de muncă.

PRIM-MINISTRU
AL REPUBLICII MOLDOVA

Andrei SANGHELI

Chișinău, 31 martie 1993
Nr.161

Aprobat
prin hotărîrea Guvernului
Republicii Moldova din
nr.161 31 martie 1993

REGULAMENTUL
cu privire la modul de expertizare a condițiilor de muncă

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Expertiza condițiilor de muncă se efectuează, potrivit [Legii din 27 decembrie 1990](#) “Cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova”, [Legii din 2 iulie 1991](#) “Cu privire la protecția muncii” și [hotărîrii Guvernului Republicii Moldova din 15 decembrie 1992 nr.820](#) “Cu privire la constituția Expertizei de Stat a Condițiilor de Muncă a Republicii Moldova în cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale”, de către experții de stat ai Expertizei de Stat a Condițiilor de Muncă.

2. Expertiza condițiilor de muncă la întreprinderi și organizații, indiferent de formele de proprietate, se efectuează în scopul asigurării corectitudinii la aplicarea listelor de asigurare cu pensii în condiții avantajoase și acordarea concediilor suplimentare, pregătirii propunerilor vizînd perfecționarea acestor liste, exercitării controlului asupra calității atestării locurilor de muncă, diferențierii tarifelor de asigurare socială, protecției lucrătorilor care desfășoară activitate în locuri de muncă cu condiții nefavorabile.

Expertiza de Stat a Condițiilor de Muncă, reieșind din sarcinile concrete, efectuează următoarele genuri de expertiza:

expertiza condițiilor de muncă la locurile de muncă;

expertiza aplicării corecte a listelor unităților de protecție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor, conform cărora se stabilesc pensii în condiții avantajoase și concedii suplimentare;

expertiza calității efectuării la întreprinderi și în organizații a atestării locurilor de muncă privind condițiile de muncă și raportarea lor la categoria cu condiții de muncă nocive și grele;

expertiza condițiilor de muncă privind evaluarea cheltuielilor legate de înlesnirile și compensațiile prevăzute pentru munca, prestată în condiții nefavorabile, pentru diferențierea tarifelor de asigurare socială;

expertiza condițiilor de muncă privind soluționarea litigiilor care apar între persoanele juridice și cetățeni (salariați) în vederea aprecierii condițiilor de muncă, acordării de înlesniri și compensații pentru activitate desfășurată în condiții nefavorabile, precum și altor diferende care urmează să fie soluționate de Expertiza de Stat a Condițiilor de muncă;

expertiza condițiilor de muncă în conformitate cu propunerile întreprinderilor, organizațiilor sau organelor sindicale în scopul modificării listelor unităților de producție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor pentru asigurarea cu pensii în condiții avantajoase și acordarea condițiilor suplimentare;

alte genuri de expertiză, care decurg din atribuțiile Expertizei de Stat a Condițiilor de Muncă.

II. ORGANIZAREA EXPERTIZĂRII CONDIȚIILOR DE MUNCĂ

3. Expertiza condițiilor de muncă se efectuează în mod planificat și operativ.

4. Expertiza de Stat a Condițiilor de Muncă poate informa în prealabil, administrația întreprinderii, organizației despre efectuarea oricărui gen de expertiză de stat a condițiilor de muncă, în cazul când consideră că această informație nu poate afecta eficiența expertizei. Notificarea la timp se face în scopul efectuării expertizei calitativ și operativ. Totodată, poate fi indicat genul sau scopul expertizării, caracterul documentelor necesare la efectuarea ei.

5. La efectuarea concretă a unui gen de expertiză a condițiilor de muncă în modul stabilit pot fi antrenați specialiști de înaltă calificare din ramurile economiei naționale și savanți, munca cărora este remunerată, precum și reprezentanți al organelor supravegherii sanitare, tehnici și ai organelor sindicale.

În cazul efectuării expertizei condițiilor de muncă în conformitate cu propunerile întreprinderilor și organizațiilor privind modificările în listele unităților de producție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor pentru asigurarea cu pensii în condiții avantajoase și acordarea concediilor suplimentare, întreprinderile și organizațiile achită taxa pentru serviciile de măsurare de laborator a factorilor nocivi și periculoși în mediul ambiant de lucru, precum și plata pentru muncă experților netitulari atrași.

Măsurări de laborator al condițiilor de muncă necesare expertizei le pot efectua laboratoarele specializate, lista cărora o aprobă Expertiza de Stat a Condițiilor de Muncă.

6. După efectuarea expertizei, efectul de stat eliberează decizia respectivă, conform formei stabilite cu privire la rezultatele expertizei sau recomandării necesare – ca ajutor consultativ.

III. MODUL DE EFECTUARE A EXPERTIZEI CONDIȚIILOR DE MUNCĂ

7. Expertiza condițiilor de muncă la locurile de muncă constă în determinarea factorilor (fizici, chimici, biologici, psihofiziologici) în mediu ambiant de lucru conform indicilor care acționează asupra sănătății și capacității de muncă a omului în procesul activității.

Totodată, locul de muncă este considerat locul dotat cu mijloace necesare, în care salariatul sau un grup de lucrători își desfășoară activitatea de muncă, realizând în comun sarcina de producție. Locul de muncă este o parte a structurii tehnologice de producție a întreprinderii destinat realizării procesului tehnologic (de producție) și se stabilește în baza normelor de muncă și a altor normative în vigoare.

8. La efectuarea expertizei condițiilor de muncă, expertul de, stat să călăuzește de legislația în vigoare, actele normative care stabilesc cerințe privind condițiile de muncă la locurile de muncă, precum și de alte acte normative care reglementează dreptul oamenilor muncii la înlesniri și compensații pentru activitatea desfășurată în condiții de muncă nefavorabile.

9. În procesul expertizării condițiilor de muncă la locurile de muncă expertul de stat are obligația:

să stabilească factorii și cauzele apariției condițiilor de muncă nefavorabile;
să determine corespunderea dintre uneltele de muncă, obiectele muncii produsele muncii, mediul ambiant, normele și normativele respective;

să supună controlului respectarea de către executanți a cerințelor tehnologiei executării lucrărilor, a regulilor protecției muncii și tehnicii securității, normelor sanitare în producție și a altor acte normative;

să scoată la iveală totalizarea factorilor mediului ambiant de lucru (fizici, chimici, biologici, psihofiziologici), care acționează nefavorabil asupra stării sănătății lucrătorilor. În acest scop se folosesc date existente privind cercetarea de laborator ale locurilor de muncă efectuate în anul curent (registre, procesele-verbale ale măsurărilor, deciziile terapeuților de sector, de hală și ale consiliului de expertiză medicală a vitalității (CEMP) cu privire la existența cazurilor de îmbolnăvire profesională, alte date referitoare la prezența factorilor nocivi.

să confrunte datele privind existența reală a factorilor nocivi în mediul ambiant de lucru cu indicii prevăzuți de normative.

În cazul când standardele privind normativele factorilor nocivi nu sînt încă aprobate, pot fi folosite datele cercetărilor științifice, fiind însoțite de argumentarea respectivă a deciziilor adoptate.

10. La efectuarea expertizei privind corectitudinea aplicării listelor unităților de producție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor, conform cărora se stabilesc pensii în condiții avantajoase și concedii suplimentare, expertul de stat are obligații:

să confrunte lista aprobată de întreprindere a locurilor de muncă, denumirilor de profesii și funcții conform cărora se stabilește și se efectuează pentru lucrători plata pensiilor în condiții avantajoase în baza articolului 18 din Legea “Cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova” cu Listele unităților de producție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor în temeiul cărora se acordă dreptul la asigurare cu pensii în condiții avantajoase;

se stabilească identitatea denumirii profesiilor muncitorilor și funcțiilor conducătorilor, specialiștilor și funcționarilor conform datelor evidenței primare de la întreprinderi și organizații și a celor înscrise în cartelele de muncă cu denumirile prevăzute în indicatorul unic de tarife și calificare pentru lucrări și profesii (I.U.T.C.) și în Indicatorul de calificare pentru funcții de conducători, specialiști și funcționari (I.C.).

în caz de necesitate, să verifice corespunderea structurii lucrărilor prevăzute pentru profesiile și funcțiile respective în documentele inițiale (norme, bonuri de lucru, rapoarte, instituții de funcție etc.), conform structurii lucrărilor în I.U.T.C. și I.C.;

să analizeze conform Fișelor de evidență și atestare a locurilor de muncă rezultatele atestării locurilor de muncă privind condițiile de muncă și să supună controlului corespunderea raportării lor la categoriile condițiilor de muncă nocive și grele cu modul de atestare a locurilor de muncă, să compare rezultatele atestării cu condițiile reale de muncă;

să stabilească corectitudinea aplicării criteriilor, indicilor și normativelor aprobate în modul stabilit vizînd condițiile de muncă pentru acordarea înlesnirilor și compensațiilor;

să examineze rezultatele măsurărilor privind existența factorilor nocivi și periculoși în mediul ambiant la locurile de muncă și în caz de necesitate, să organizeze măsurări repetate, antrenînd în acest scop unele laboratoare specializate.

să verifice dacă documentele, prezentate organelor asigurării sociale de către întreprindere pentru a stabili lucrătorilor pensii în condiții avantajoase, corespund cu rezultatele atestării locurilor de muncă și cu listele unităților de producție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor, conform cărora se stabilesc pensii avantajoase, precum și corectitudinea întocmirii lor;

să stabilească corectitudinea aplicării unităților de producție, lucrărilor, profesiilor și funcțiilor cu condiții de muncă nocive la activități pentru care se acordă dreptul la concediu suplimentar și la ziua de muncă redusă, precum și alte acte normative, care reglementează modul de acordare pentru lucrători a concediilor suplimentare în legătură cu condițiile de muncă nefavorabile.

11. La efectuarea expertizei calității atestării locurilor de muncă privind condițiile de muncă și raportarea lor la categoria condițiilor de muncă nocive și grele, expertul de stat are obligația:

să verifice corespunderea atestării efectuate conform modului stabilit și să scoată la iveală abaterile existente;

să analizeze, conform Fișelor de evidență și atestare a locurilor de muncă rezultatele atestării locurilor de muncă și să stabilească corectitudinea lor raportate la categoria locurilor de muncă cu condiții de muncă nocive și grele, să confrunte rezultatele atestării cu condițiile reale de muncă;

să examineze rezultatele măsurilor privind existența factorilor nocivi și periculoși în mediul ambiant la locurile de muncă și, în caz de necesitate, să organizeze măsurări repetate, antrenând laboratoare specializate.

12. La efectuarea expertizei condițiilor de muncă în vederea estimării cheltuielilor privind înlesnirile și compensațiile pentru activitatea desfășurată în condiții nefavorabile și în scopul diferențierii tarifelor asigurării sociale, expertul de stat are următoarele atribuții:

să examineze conform Fișelor de evidență și atestare a locurilor de muncă rezultatele atestării locurilor de muncă și corectitudinea raportării lor la categoriile cu condiții de muncă necesitate, să efectueze măsurări repetate, antrenând laboratoare specializate;

să facă cunoștință cu rezultatele măsurărilor privind existența factorilor nocivi și periculoși în mediul ambiant la locurile de muncă și, în caz de necesitate, să efectueze măsurări repetate, antrenând laboratoare specializate;

conform unei metodici speciale să stabilească corespunderea dintre tarifele de asigurare socială stabilite și condițiile de muncă reale și rezultatele atestării locurilor de muncă.

13. La expertizarea condițiilor de muncă în scopul soluționării litigiilor dintre persoanele juridice și cetățeni (salariați) cu privire la condițiile de muncă și acordarea înlesnirilor și compensațiilor pentru muncă în condiții nefavorabile expertul de stat, în funcție de caracterul litigiilor apărute, trebuie să efectueze unul din genurile de expertiză, prevăzute în punctul 2 din prezentul Regulament.

14. Expertiza condițiilor de muncă efectuează conform propunerilor întreprinderilor și organizațiilor cu privire la introducerea modificărilor în listele unităților de producție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor în temeiul cărora se acordă dreptul la pensii în condiții avantajoase și acordarea concediului suplimentar, expertul de stat are obligația:

să examineze, reieșind din materialele întreprinderii, dinamica condițiilor de muncă la locurile de muncă, inclusiv datele cu privire la îmbolnăvirile profesionale și morbiditatea generală, datele privind vechimea în muncă și vârsta lucrătorilor;

să organizeze (sau să întreprindă de sine stătător) măsurări ale factorilor nocivi și periculoși în mediul ambiant la locurile de muncă, antrenând laboratoare specializate, cronometrarea și fotografierea zilei de muncă, comparând datele obținute cu caracteristica din capitolul respectiv al I.U.T.C.;

să contrapună datele obținute în procesul măsurărilor factorilor existenți nocivi și periculoși în mediul ambiant cu criteriile aprobate, indicii și normativele privind stabilirea înlesnirilor și compensațiilor în legătură cu condițiile de muncă nefavorabile) foarte nocive și foarte grele, nocive și grele);

să efectueze conform materialelor întreprinderii evaluarea prealabilă a cheltuielilor prevăzute pentru plata pensiilor;

să soluționeze problema vizînd raportarea locului de muncă la categoria celor cu condiții de muncă nocive și grele sau să respingă propunerea respectivă a întreprinderii (organizației).

IV. REZULTATELE EXPERTIZEI CONDIȚIILOR DE MUNCĂ

15. În conformitate cu rezultatele expertizei și călăuzindu-se de criteriile aprobate, indicii și normativele privind condițiile de muncă pentru stabilirea înlesnirilor și a compensațiilor, expertul de stat întocmește un aviz conform formei stabilite (anexa nr.1), în care își expune deciziile. Un exemplar al avizului îl adresează conducătorului întreprinderii (organizației).

În cazul cînd sînt scoase la iveală încălcări ale legislației în vigoare, odată cu avizul este prezentată o prescripție (anexa nr.2) cu privire la înlăturarea lor. Avizul privind rezultatele expertizei condițiilor de muncă trebuie să fie înmînat într-un termen de cel mult 10 zile din momentul încheierii ei.

În cazul cînd expertiza condițiilor de muncă se efectuează în conformitate cu propunerea organului sindical, cîte un exemplar de aviz este adresat administrației întreprinderii și organului sindical.

În cazul cînd expertizarea condițiilor de muncă se efectuează în vederea soluționării litigiilor dintre persoanele juridice și cetățeni (salariați) cu privire la condițiile de muncă și acordarea înlesnirilor și compensațiilor pentru activități desfășurate în condiții de muncă nefavorabile cîte un exemplar de aviz și prescripție se expediază ambelor părți ale conflictului.

În cazurile cînd încălcările scoase la iveală vizează raportarea nejustificată de către administrația întreprinderii sau organizației a locului de muncă la Listele unităților de producție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor în temeiul cărora se acordă dreptul la pensii în condiții avantajoase, un exemplar de aviz însoțit de propunerea cu privire la încasarea de la întreprinderi a sumelor de bani plătite nelegitim este expedit organului care a acordat pensia în condiții avantajoase.

Despre înfăptuirea oricărui gen de expertiză a condițiilor de muncă expertul de stat face o notă în jurnalul de serviciu conform mediului stabilit. Forma și modul de ținere a jurnalului sînt aprobate de expertiza de Stat a Condițiilor de Muncă.

16. Expertul de stat în baza avizului privind rezultatele expertizei prezintă administrației întreprinderii, organizației, organelor asistenței sociale o recomandare (anexa nr.3) cu privire la suspendarea deciziilor luate de acestea în privința asigurării cu pensii în condiții avantajoase și a condițiilor suplimentare, care nu corespund legislației în vigoare.

17. Expertul de stat, în caz de necesitate, conform rezultatelor expertizei, de sine stătător sau în comun cu reprezentanții organelor supravegherii de stat și controlului asupra stării condițiilor de muncă, interzice exploatarea obiectelor de producție și a locurilor de muncă.

18. Deciziile experților din cadrul Expertizei de Stat a Condițiilor de Muncă pot fi contestate la Ministerul Muncii și protecției Sociale, Contestarea nu suspendă acțiunea deciziilor experților Expertizei de Stat a Condițiilor de Muncă.

Anexa nr.1
la Regulamentul cu privire la modul de
expertizare a condițiilor de muncă

Forma ES-1

(Stema Republicii Moldova)

**MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE EXPERTIZA
DE STAT A CONDIȚIILOR DE MUNCĂ**

nr. _____

AVIZ

(genul expertizei efectuate)

cu privire la _____

(denumirea locului de muncă sau genul de activitate, profesia, precum și

denumirea exactă a sectorului, secției, unității de producție și întreprinderii)

Conform expertizei condițiilor de muncă, efectuată de la data pînă la și documentelor prezentate (lista se anexează) s-a stabilit:

În funcție de genul expertizei avizul poate conține următoarele capitole:

1. Caracteristica condițiilor de muncă

(La efectuarea expertizei condițiilor de muncă în corespundere cu p.9-12 și p.14, acest capitol trebuie să cuprindă natura factorilor care constituie condițiile de muncă la desfășurarea activităților respective la locul de muncă sau la locurile de muncă, și prezența lor în raport cu normativele).

2. Înlesnirile și compensațiile acordate și corespunderea lor cu condițiile de muncă

(se indică toate tipurile de înlesniri și compensații de care beneficiază salariații la locul respectiv de muncă sau pentru profesia, genul de activitate, funcția respectivă și pe ce bază se acordă)

3. Abaterile de la normele și normativele în vigoare scoase la iveală sau încălcarea legislației în vigoare privind genul respectiv al expertizei, indicându-se legislația și actele normative încălcate.

4. Concluzie și soluții

(se expun concluziile și deciziile luate în baza documentelor respective de expertul de stat cu privire la totalurile expertizei efectuate).

(denumirea completă a funcției
expertului de stat care a întocmit avizul)

(prenumele, numele)
(semnătura).

Anexa nr.2
la Regulamentul cu privire modul de
expertizare a condițiilor de muncă

Forma ES-2

(Stema Republicii Moldova)

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE EXPERTIZA DE STAT A CONDIȚIILOR DE MUNCĂ

nr. _____

PRESCRIPȚIE

În corespundere cu Regulamentul Expertizei de Stat a Condițiilor de Muncă, aprobat prin [hotărîrea Guvernului Republicii Moldova din 15 decembrie 1992 nr.820](#) și în baza expertizei condițiilor de muncă efectuată de la data de pînă la și avizul de la nr. propun ca în termen de pînă la să fie înlăturate următoarele încălcări:

1. (enumerarea încălcărilor scoase la iveală)
2. _____
3. _____

(denumirea completă a funcției
expertizei de stat care a eliberat prescripția

(prenumele, numele)
(semnătura).

Anexa nr.3
la Regulamentul cu privire la modul
de expertizare a condițiilor de muncă

Forma ES-3

(Stema Republicii Moldova)

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE EXPERTIZA DE STAT A CONDIȚIILOR DE MUNCĂ

nr. _____

RECOMANDARE

În corespundere cu Regulamentul Expertizei de Stat a Condițiilor de Muncă, aprobat prin [hotărîrea Guvernului Republicii Moldova din 15 decembrie 1992 nr.820](#) și în baza expertizei condițiilor de muncă, efectuată de la data pînă la și avizului de la nr. se propune suspendarea din momentul înmînării prezentei recomandări (indicîndu-se denumirea completă a întreprinderii sau a organului de asistență socială) a acțiunii deciziilor (se indică denumirea documentului) cu privire la asigurarea cu pensii în condiții avantajoase și acordarea condițiilor suplimentare pentru:

1. (urmează enumerarea locurilor de muncă sau a genului de activitate, a profesiilor, funcțiilor)

2. _____

3. _____

(denumirea completă a funcției expertului
de stat care a întocmit recomandarea)

(prenumele, numele)
(semnătura).